

Kas teate, et...

... Johann Straussi sünnist möödub 25. oktoobril 175 aastat?

... Johann Strauss oli oma aja Robbie Williams ehk oma aja esimene popstaar?

Ameerika ringreisi ajal 1872. aastal oli ta juuba niivõrd kuulus ja armastatud, et juhatas Bostonis 100 000 kuulaja ees oma populaarset valssi "Ilusal sinisel Doonaul"; seda esitasid 20 000 lauljat ja pillimängijat.

... Populaarsuse tipul tuli tal anda igal aastal 100 000 autogrammi?

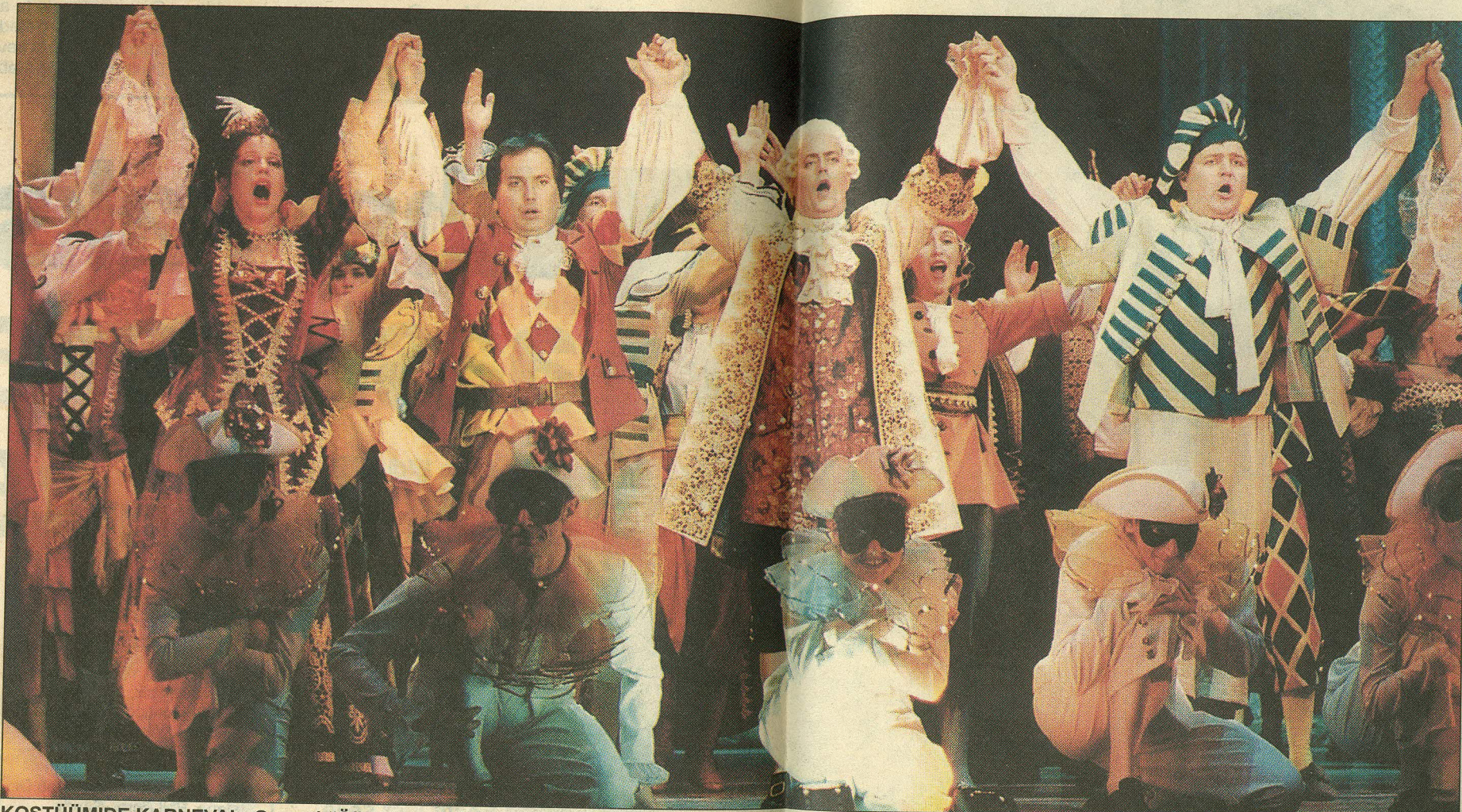
... paljud tema kaasaegsed "tõsised muusikud" pidasid tema teoseid kerglaseks ja kirtsutasid tema valsside ning operettide peale nina? Richard Wagner seevastu hindas Straussi ja tema kuuluvad sõnad: "Elagu muusikaline geenius Bachist Straussini!"

... Straussi operetipärliks nimetatud "Nahkhiir" on ühena vähestest operetidest murdnud tee operimajade püsirepertuaari?

... esimene, originaalne valssikuningas oli tegelikult Johann Strauss vanem, laialt tuntud valssikuninga isa? Just tema arendas tavalise ländleri umpa-tantsu elegantseks viini valsiks. Kuid poja valssid said sajandi teisel poolel isa omadest menukamateks.

Need olid palju meloodilisemad, ning tänapäeval keegi isa valsse enam eriti ei mängi. Välja arvatud "Radetzky-marss", mida Viini Sümfooniakute esituses 1. jaanuari hommikul telekast kuulda võib.

... Johann Strauss vanem ei tahtnud, et tema pojast saaks muusik? Kurjad keeled räägivad, et isa kartis jõult ülistada laste

KOSTÜÜMIDE KARNEVAL: Opereti "Öö Veneetsias" tarbeks tehti 180 kostüümi, mida õmmeldi kaks kuud. Kostüümikunstnik on vanameister Eldor Renter, kes alustas teatrikunstnikukarjääri täpselt sama operetiga 49 aastat tagasi.

Andres Treial

Straussi muusika aitab elada

Need olid palju meeldivamad, ning tänapäeval keegi isa valsse enam eriti ei mängi. Välja arvatud "Radetzky-marss", mida Viini Sümfoonikute esituses 1. jaanuari hommikul telekast kuulda võib.

... Johann Strauss vanem ei tahtnud, et tema pojast saaks muusik? Kurjad keeled räägivad, et isa kartis järeltulijast konkurenti, kuna pojal juba varajases eas erakordne muusikaanne ilmsiks tuli. Poeg tegeles viulimänguga isa kiuste ning debüteeris kapellijuhina aastal 1844, saades kohe väga populaarseks ning oma isa suurimaks võistlejaks. Suurtel aastapäevadel juhatasid nad oma orkestreid kõrvuti, seejuures teineteisega suhtlemata.

... vaatamata sellele, et Johann Strauss tuntakse valsikuningana, ei osanud ta ise üldse tantsida?

... Johann Strauss oli omal ajal väga tuntud inimene? 1890. aasta ringküsitleuse järgi osutus ta kuulsamakas kui valitsev imperaator keiser Franz Joseph, olles kuninganna Victoria ja Bismarcki järel kolmandal kohal.

Straussi muusika aitab elada

Täna õhtul esietendub Estonia teatris Johann Straussi operett "Öö Veneetsias". Etenduse muusikalise juhi ja dirigendi Paul Mägi sõnul erineb Johann Straussi kaasmaalase Monika Wiesleri poolt Estonias lavastatud operett olulisel määral suvel Tartus etendunud lavastusest "Öö Veneetsias".

Kas Viini valsikuninga Johann Straussi operetti peab lavastama just viinlane?

"Kuna teadsin, et Monika

Wiesler on "Ööd Veneetsias" suure eduga mujal lavastanud, kutsusin teda ka meile lavastama. Praegu, enne esietendust olen väga rõõmus, et ta sai tulla, Viini eluolu ja kõikide maneeride peensusteni tundmine on väga suur eelis. Just õhustiku loomisel oli Monika Wiesleril lavastuses suur osa. Lavastada võib muidugi igat moodi ning katsetada, ja nii ka tehakse. Aga see, et laval toimuv on ajastutruu, on vaid väline vorm. Tähtsad on inimestevahelised suhted - need jäävad läbi aegade.

Monika on esimene Viini Volksoperi naisrežissöör. Enne on ta töötanud balletisolisti ja koreograafina. Estonias on Wiesler varem lavatanud juba

kaks Johann Straussi operetti ("Nahkhiir" ja "Viini veri"). Tema koreograafikätt on tunda ka Estonia operettides - neid on ta rikastanud mitmete tantsuseadetega balletitantsijatele."

Mida tähendab teile operetti- ja valsihelilooja Johann Strauss muusika?

"Johann Strauss noorem on minu jaoks vahest üks andekaimaid heliloojaid, kes kunagi on elanud. Ta on suutnud oma muusikasse nii palju elurõõmu salvestada. See on aidanud elada kõikidel inimestel, kes tema muusikaga on kokku puutunud. Mina isiklikult olen väga palju tema loomingut juhatanud, nii tema väiksemaid vor-

me -valsse ja polkasid - kui ka suuri operette.

Laupäeval on meil Straussi opereti "Viini veri" 100., juubeliendendus, mis on meie majas üsna haruldane. See on püsinud repertuaaris juba alates 1994. aastast. Mina juhatan "Viini verd" laupäeval just selle lavastuse raames 50. korda - nii et mul on ka juubeliendendus!"

Miks lavastatakse just operetti "Öö Veneetsias", Straussil on ju ka palju teisi häid, kuid vähem mängitud operette?

"Põhjus on lihtne - esiteks on "Öö Veneetsias" Straussi operettidest "Nahkhiire" kõrval üks kuulsamaid. Teiseks pee-

takse seda just muusikaliselt väga tugevaks, see on rohkem läbikomponeeritud ja terviklikum kui paljud teised teosed."

Ka Tartus etendus sel suvel "Öö Veneetsias" suvelavastusena. Kas nendel, kes seda juba nägid, on mõtet tulla ka Estonia lavastust vaatama?

"Estonia etendus erineb Tartu omast vägagi. Tartus mindi täiesti teist teed. On ju teada, et sellest muusikast on palju erinevaid redaktsioone, ning meil kõlab väga suures osas teine muusika, kui oli Tartus. Protsenti ei julge öelda, aga lavastus erineb nii muusikaliste numbrite kui ka vormi poolest."

Helen Arusoo